

Jaarrapportage 2015 Centrum Veilig Wonen

Inhoudsopgave

Samenvatting	pagina 2
1. Inleiding	pagina 4
2. Schadeafhandeling	pagina 5
3. Bewonerstevredenheid en klachten	pagina 7
4. Versterken	pagina 9
a. Buiten- en binnenspecties	
b. Veilig stellen en bouwkundig versterken	
c. Inspectieprogramma specifieke gebouwen	
d. Uitvoeringscapaciteit: Erkenningsregeling	

Samenvatting

Centrum Veilig Wonen (CVW) is op 5 januari 2015 begonnen als zelfstandig bedrijf dat als prioriteiten heeft: het vergroten van de veiligheid in het gebied van het Groninger gasveld en het compenseren en ontzorgen van de bewoners indien zij met aardbevingsschade te maken krijgen. We hebben drie kerntaken, te weten schadeafwikkeling, het (veiliger maken en/of bouwkundig) versterken van woningen en gebouwen en het waar mogelijk verduurzamen ervan. In deze jaarrapportage worden de activiteiten beschreven die in het verslagjaar zijn uitgevoerd.

Schadeafhandeling

Voor wat betreft schadeafhandeling kan worden gemeld dat er in dit jaar 27.464 nieuwe schademeldingen zijn verwerkt. Opmerkelijk was de (forse) toename van schademeldingen aan het einde van het jaar, veroorzaakt door de bekendmaking over het afschaffen van de waardevermeerderingsregeling. In de loop van het jaar hebben wij 6.542 schademeldingen overgenomen van de NAM met als resultaat dat Centrum Veilig Wonen in het eerste jaar 34.006 schademeldingen heeft verwerkt. Schade-experts hebben bij 31.434 schademeldingen (92%) een onderzoek ingesteld naar de schade. Het expertiserapport is aan 29.737 schademelders (87%) verzonden en met 17.750 schademelders (claimanten) is een akkoord bereikt: dit is 52% van het totaal aantal geregistreerde schademeldingen; een verhoging met 20% ten opzichte van het eerste halfjaar toen 32% van de claimanten akkoord ging.

NAM is in het verslagjaar verantwoordelijk gebleven voor de afhandeling van een lijst van 195 openstaande complexe schadegevallen die waren geïdentificeerd op 1 januari 2015. Vanaf 1 januari 2016 zullen nieuwe complexe zaken van CVW worden overgedragen aan de Nationaal Coördinator Groningen (NCG) voor bemiddeling en/of arbitrage.

Versterken

De inwoners van Groningen moeten zich veilig voelen in hun huis en leefomgeving. Vanuit dit basisprincipe wordt het versterken van woningen en andere gebouwen aangepakt. Onder de term 'versterken' wordt zowel veiligstellen als bouwkundig versterken verstaan. Er zijn in totaal 1118 huizen/gebouwen veilig gesteld of bouwkundig versterkt in 2015.

De aanpak begint met het signaleren van potentieel risico. Volgens het principe om vanuit Loppersum naar de verdere omgeving te werken zijn op grote schaal huizen en gebouwen geïnspecteerd: eerst door middel van buiteninspecties en als daar aanleiding voor is door middel van een uitgebreide binneninspectie. Er zijn in het verslagjaar 12.292 straatinspecties uitgevoerd en 3.253 meer uitgebreidere binneninspecties. Bij de inspecties wordt bijzondere aandacht besteed aan schoorstenen en andere mogelijk afvallende objecten (balkons etc.) omdat bewezen is dat deze elementen bij een (zware) aardbeving kunnen vallen en zo voor ernstig letsel kunnen zorgen. Er zijn bij 539 gebouwen risicovolle onderdelen vernieuwd, verstevigd en/of vervangen (b.v. door lichtgewicht schoorstenen). Daarnaast zijn bij 252 woningen veiligheidsissues opgelost,

voortkomende uit schademeldingen, straat- en binneninspecties. Een groot deel hiervan betrof meldingen waarbij bewoners zich onveilig voelden (zgn. rode knop meldingen) of als een schade-expert bij het beoordelen van de schade tegen een acuut onveilige situatie aanliep. Centrum Veilig Wonen neemt deze meldingen uiterst serieus: wij sturen dan onmiddellijk (ook buiten kantooruren en in het weekend) een inspectieteam ter plekke om passende maatregelen te nemen. In het verslagjaar werden 6 dusdanig onveilige situaties geconstateerd dat in overleg met de desbetreffende gemeente de bewoners onmiddellijk (tijdelijk) uit huis zijn geplaatst. CVW heeft een protocol opgezet om een uniforme aanpak te kunnen uitvoeren.

Gedurende 2015 zijn er in totaal 327 woningen of gebouwen bouwkundig versterkt. Twee substantiele ontwikkelingsprojecten maken deel uit van dit bouwkundig versterkings programma. De eerste in samenwerking met acht woningbouwcorporaties in het kerngebied. Het betreft hier de gecombineerde versterkings- en verduurzamingsaanpak van 1650 rijtjeshuizen (start in 2015 en loopt door in 2016). In december zijn de eerste 23 woningen die bouwkundig zijn versterkt en geheel energieneutraal zijn gemaakt opgeleverd. Dit project is uniek voor Nederland. De tweede betreft 43 constructief zwakke rijtjeswoningen in Loppersum. Hiervoor wordt een programma van vervangende nieuwbouw uitgevoerd.

Voor uitvoering in 2016 zijn in de particuliere woningbouw “versterken op bestelling” en “heft in eigen hand” in 2015 uitgewerkt/opgezet. De laatste in nauwe samenspraak met de Nationaal Coördinator Groningen: eigenaren van woningen voeren hierbij regie voor het bouwkundige versterken en waar mogelijk verduurzamen van hun woning bijgestaan door een bouwbegeleider beschikbaar gesteld door NCG.

Bewonerstevredenheid en klachten

Wij merken dat er nog steeds veel emoties leven in het aardbevingsgebied. Zoals de Nationaal Coördinator Groningen onlangs meldde: er is wantrouwen tegenover overheid en allerlei instanties die zich met bevingsschade bezighouden. Om de waardering over onze prestaties te meten laat Centrum Veilig Wonen een bewonerstevredenheidsonderzoek uitvoeren.

In 2015 kregen alle schademelders het verzoek om hieraan deel te nemen. De respons voor deelname bedroeg 35%. De algemene tevredenheid over Centrum Veilig Wonen scoorde 7,1. De hoogste score was voor uitgevoerd schadeherstel: 8,3. Het laagst scoorde de tevredenheid over het schade-expertiserapport: 6,7.

Vanaf juni 2015 registreert CVW klachten gestructureerd en worden klachten middels een vastgesteld protocol afgehandeld. In totaal hebben wij in zeven maanden tijd - in de periode juni t/m december - 139 klachten ontvangen. De meest voorkomende klachten hebben betrekking op de volgende domeinen: bewonerscontact (17%), schade-expertise (40%), schadeafhandeling (7%), schadeafhandeling buitengebied (7%) en 29% overige klachten.

1. Inleiding

Dit is de jaarrapportage van Centrum Veilig Wonen (CVW) over de voortgang van de afhandeling van schadegevallen, het veilig stellen, bouwkundig versterken en waar mogelijk verduurzamen van huizen en andere gebouwen in het aardbevingsgebied in Groningen.

Centrum Veilig Wonen heeft als prioriteiten: het vergroten van de veiligheid in de regio en het ontzorgen van de bewoners. Er werkten aan het einde van het jaar 243 personeelsleden voor Centrum Veilig Wonen. Het merendeel daarvan is afkomstig uit de provincie Groningen.

De Commissie van Toezicht op Centrum Veilig Wonen, opgericht door de minister van Economische Zaken, ziet als onafhankelijke commissie toe op een zorgvuldige en adequate afhandeling van CVW-taken. Ook controleert de Commissie of en hoe Centrum Veilig Wonen op afstand van NAM haar taken uitvoert.

Centrum Veilig Wonen is gevestigd in een modern kantoorpand in Appingedam, in het hart van het aardbevingsgebied. Het Bewonerscontactcentrum is dagelijks (ook tijdens het weekend) bereikbaar van 08.00 tot 20.00 uur.

2. Schadeafhandeling

Aardbevingen door gaswinning veroorzaken schade in Groningen. Centrum Veilig Wonen is in het begin van dit jaar gestart met de afhandeling van nieuwe schademeldingen. Sinds 1 juli 2015 registreert CVW alle schademeldingen. Met ingang van deze datum zijn ook (fasegewijs) de schadedossiers die nog in behandeling waren bij NAM overgedragen aan CVW. De doelstelling dat Centrum Veilig Wonen voor het einde van 2015 alle schadedossiers van het Groninger aardbevingsgebied in beheer heeft, is gehaald. Hiermee komt NAM tegemoet aan de breed gedeelde wens in Groningen om de schadeafhandeling niet door NAM zelf te laten uitvoeren. Hieronder treft u een overzicht aan van het aantal schademeldingen in 2015 en de afwikkeling daarvan.

	Geheel 2015	Perc.
In behandeling genomen nieuwe meldingen	27.464	
Overgenomen meldingen van NAM	6.542	
Meldingen in behandeling bij Centrum Veilig Wonen	34.006	100%
Schade-expert ingepland	31.434	92%
Bezoek schade-expert	31.103	91%
Expertiserapporten verzonden	29.737	87%
Akkoord op compensatie:	17.750	52%

Voor wat betreft schadeafhandeling kan worden gemeld dat er in dit jaar 27.464 nieuwe schademeldingen zijn verwerkt. Opmerkelijk was de (forse) toename van schademeldingen aan het einde van het jaar, veroorzaakt door de bekendmaking van het afschaffen van de waardevermeerderingsregeling. In de loop van het jaar hebben wij 6.542 schademeldingen overgenomen van de NAM met als resultaat dat Centrum Veilig Wonen in haar eerste jaar 34.006 schademeldingen heeft verwerkt. Schade-experts hebben bij 31.434 schademeldingen (92%) een onderzoek ingesteld naar de schade. Het expertiserapport is aan 29.737 schademelders (87%) verzonden en met 17.750 schademelders (claimanten) is een akkoord bereikt: dit is 52% van het totaal aantal geregistreerde schademeldingen; een verhoging met 20% ten opzichte van het eerste halfjaar toen 32% van de claimanten akkoord ging.

Wij hebben al eerder opgemerkt (en maken ons nog steeds zorgen) dat plm. 70% van de bewoners kiest voor uitbetaling in plaats van schadeherstel via een zelfgekozen aannemer of door CVW. We willen herstel van schade stimuleren in plaats van uitbetaling; daarom ontwikkelen we een 'stimuleringsprogramma' en starten we in februari 2016 met een pilot Versneld herstel, waarbij de schade in bepaalde situaties binnen één week na de melding is hersteld.

Schadeafhandeling door NAM

Centrum Veilig Wonen behandelt sinds 1 juli alle schades als gevolg van aardbevingen van het Groninger gasveld en heeft ze waar mogelijk direct afgehandeld. Vanaf 1 juli zijn de ook nog bij NAM openstaande schademeldingen fasegewijs overgedragen aan CVW. Op 31 december waren nagenoeg alle NAM-dossiers overgedragen aan CVW voor verdere afhandeling.

Contouren

Arcadis startte in het voorjaar in opdracht van NAM een onderzoek naar schademeldingen buitende zogenaamde contourlijn. De mogelijke oorzaken van schades zijn in kaart gebracht. Er zijn 40 gebouwen onderzocht in vijf gebieden met opvallend veel schademeldingen. Op basis van dit onderzoek stelt Arcadis dat de waarschijnlijkheid van schade door aardbevingen kleiner is dan 1% voor alle onderzochte huizen. De voorlopige conclusie van Arcadis luidt dat de kans op aardbevingsschade verwaarloosbaar is voor alle huizen in de vijf onderzochte gebieden.

NAM heeft Nationaal Coördinator Groningen (NCG) Hans Alders gevraagd het onderzoek van Arcadis te controleren oftewel te valideren. Onder zijn regie wordt door een onafhankelijke deskundige bijvoorbeeld onderzocht of de gebruikte onderzoeksmethode en de conclusies correct zijn. Bij de voorbereiding, opzet en uitvoering van de validatie betreft de NCG twee vertegenwoordigers van de maatschappelijke stuurgroep (Groninger Gasberaad en Groninger Bodembeweging) en twee leden van de bestuurlijke stuurgroep (namens gemeenten en provincie). Arcadis is gestart met uitbreiding van het onderzoek in de gebieden die nog niet zijn onderzocht langs de eerder gehanteerde contourlijn. De resultaten van deze onderzoeken zijn naar verwachting eind januari 2016 beschikbaar. Na de validatie van het onderzoek door de Nationaal Coördinator Groningen worden door NAM en NCG gezamenlijk afspraken gemaakt over de verdere afhandeling van de schademeldingen die door CVW uit het buitengebied zijn ontvangen.

Complexe schade

NAM is verantwoordelijk gebleven voor de afhandeling van een lijst van 195 openstaande complexe schadegevallen die waren geïdentificeerd op 1 januari 2015. Vanaf 1 januari 2016 zullen nieuwe complexe zaken van CVW worden overgedragen naar de NCG voor bemiddeling en/of arbitrage.

3. Bewonerstevredenheid en klachten

3.1 Bewonerstevredenheid

Centrum Veilig Wonen is een bewonersgerichte organisatie. Daarom is de mening van bewoners over onze dienstverlening van groot belang. Om erachter te komen hoe wij als organisatie worden gewaardeerd, wordt er sinds de start in januari een bewoners-tevredenheidsonderzoek uitgevoerd door het onafhankelijke onderzoeksbureau Customeyes.

Het onderzoeksbureau verstuurt vragenlijsten, verwerkt de resultaten en koppelt deze vervolgens anoniem aan ons terug. Zo hebben wij inzicht in hoe wij gewaardeerd worden en waar wij onze dienstverlening kunnen verbeteren. In onderstaande tabel worden de beschikbare onderdelen van het bewonerstevredenheidsonderzoek gepresenteerd.

Hoofdvraag	Beoordelingen 4e kwartaal	Beoordelingen totaal	Beoordeling totaal	Beoordeling 2 ^e kwartaal	Beoordeling 3 ^e kwartaal	Beoordeling 4 ^e kwartaal
Ik ben tevreden over het meldingsproces	808	2952	7,8	7,6	8,0	7,7
Ik ben tevreden over het bezoek van de schade-expert	621	2465	7,1	6,9	7,1	7,3
Ik ben tevreden over het schade-expertiserapport	597	2407	6,4	6,1	6,4	6,7
Ik ben tevreden over het bezoek van de schade-expert in het kader van de contra-expertise	0	0	Nvt	Nvt	Nvt	Nvt
Ik ben tevreden over het schade-expertise-rapport van de contra-expertise	0	0	Nvt	Nvt	Nvt	Nvt
Ik ben tevreden over het uitgevoerde schade-herstel	461	657	8,2	Nvt	8,1	8,3
Ik ben tevreden over mijn vaste contact-persoon bij CVW	1065	1727	7,5	Nvt	7,6	7,4

In het vierde kwartaal van 2015 was de respons op het onderzoek 35%. De algemene tevredenheid over Centrum Veilig Wonen scoorde het cijfer 7,1. Dit is even hoog als in het vorige kwartaal.

3.2 Klachten

Centrum Veilig Wonen wil het indienen van klachten zo eenvoudig en laagdrempelig mogelijk maken: wij huldigen het uitgangspunt dat van klachten (en andere feedback van claimanten) geleerd kan worden, zodat processen, dienstverlening en services kunnen worden verbeterd. Vanaf juni 2015 registreert CVW klachten gestructureerd en worden klachten middels een vastgesteld protocol afgehandeld. In totaal hebben wij in zeven maanden tijd 139 klachten ontvangen. De meest voorkomende klachten hebben betrekking op de volgende domeinen:

Bewonerscontact: 17% (23 van 139) heeft betrekking op de wijze van communicatie, de bereikbaarheid van CVW en haar medewerkers en de doorlooptijd van het proces. Klachtmelders geven aan dat het lang duurt voordat men reactie krijgt, soms langer dan afgesproken en dat CVW pro-actiever mag zijn in het bewonerscontact en het communiceren van accurate doorlooptijden en afspraken. Contactpersonen zijn niet altijd bereikbaar en de doorlooptijd van het proces wordt als lang ervaren, soms langer dan afgesproken in specifieke casussen.

Schade-expertise: 40% (55 van de 139) heeft betrekking op schade-expertise. Klachtmelders geven aan dat de communicatie en interactie met de door CVW ingeschakelde onafhankelijke schade-expert niet altijd aangenaam en plezierig verloopt.

Schade-afhandeling: 7% (12 van 139) gaat over de afhandeling van de schade op financieel gebied of herstel. Klachtmelders geven aan dat de betaling bij een uitkering van schadepenningen (te) lang duurt of (in geval van herstel in natura door een door CVW gecontracteerde aannemer, dat het herstel niet naar wens of afspraak is verlopen.

Buitengebied: 7% (10 van 139) heeft betrekking op schadeafhandeling in het buitengebied. In opdracht van NAM is onderzoek gedaan naar de mogelijkheid van schade door aardbevingen in het zogenaamde 'buitengebied'. Gedurende dat onderzoek werden in het betreffende gebied bij meldingen van aardbevingsschade dossiers aangehouden en werd er dus geen expert gestuurd. Daarover hebben 10 mensen bij CVW een klacht ingediend.

De overige: 29% (39 van 139) zijn diverse, uiteenlopende klachten van diverse aard.

4. Versterken

De inwoners van Groningen moeten zich veilig voelen in hun huis en leefomgeving. Vanuit dit basisprincipe wordt het versterken van woningen en andere gebouwen aangepakt. Onder de term ‘versterken’ wordt zowel veiligstellen als bouwkundig versterken verstaan.

4a. Buiten- en binneninspecties

De aanpak begint met het signaleren van potentieel risico. Volgens het principe vanuit Loppersum naar de verdere omgeving worden op grote schaal huizen en gebouwen geïnspecteerd: eerst door middel van buiteninspecties en als daar aanleiding voor is door middel van een uitgebreide binneninspectie. Daarbij wordt bijzondere aandacht besteed aan schoorstenen en andere mogelijk afvallende objecten (balkons etc.) omdat bewezen is dat deze elementen bij een (zware) aardbeving kunnen vallen en zo voor ernstig letsel kunnen zorgen.

Er zijn in het verslagjaar 12.292 buiteninspecties (straatinspecties) uitgevoerd en 3.253 binneninspecties.

4b. Veilig stellen en bouwkundig versterken

4b1. Aanpak en voortgang

Centrum Veilig Wonen is in een vroegtijdig stadium begonnen met het opbouwen van de benodigde capaciteit, zowel binnen ons bedrijf als daarbuiten met als concreet resultaat dat 1118 huizen en gebouwen veilig zijn gesteld of bouwkundig versterkt.

Hierbij kan de volgende onderverdeling worden gemaakt:

Oplossen veiligheidsissues schademeldingen, buiten- en binneninspecties	252
Risicovolle gebouwonderdelen vernieuwd of vervangen	539
Maatregelen woningen en scholen	310
Oplossen complexe meldingen	17
Totaal in verslagjaar	1118

4b2. Oplossen veiligheidsissues uit schademeldingen, buiten- en binneninspecties

Dit thema bevat situaties waarbij maatregelen worden genomen om een woning of opstal veilig te stellen wanneer er tijdens een schademelding of schadeinspectie veiligheidsrisico's worden geconstateerd waarbij onmiddellijk ingrijpen is geboden. Deze situaties komen binnen bij Centrum Veilig Wonen als de bewoner tijdens de schademelding aangeeft zich onveilig te voelen, als een schade-expert bij het beoordelen van de schade tegen een onveilige situatie aanloopt die tot onmiddellijk ingrijpen noopt, of als gebreken worden geconstateerd tijdens een schademelding of bij een buiten- en/of binneninspectie. Dit thema is niet planmatig en is afhankelijk van werkelijk binnenkomende veiligheidsissues vanuit schademeldingen of na inspecties. Er zijn in het

verslagjaar 252 veiligheidsissues opgepakt. Bij zes woningen werd - in overleg met de gemeente - een uithuisplaatsing gerealiseerd vanwege een geconstateerde ernstig onveilige situatie.

Er hebben ondertussen plm. 50.000 schade en buiten- en binneninspecties voor versterken plaats gevonden en de verwachting is gerechtvaardigd dat de meest risicovolle panden uit het gebied inmiddels in het vizier zijn. Voor de toekomst verwachten we dus minder onveilige situaties die tot onmiddellijk ingrijpen nopen.

4b3. Risicovolle gebouwonderdelen vernieuwd of vervangen

Bij de aanpak van risicovolle gebouwonderdelen geldt als prioriteit: afvallende objecten die (zwaar) letsel kunnen veroorzaken. Bij 539 woningen/gebouwen zijn potentieel afvallende objecten veilig gesteld (vernieuwing of vervanging).

4b4. Maatregelen woningen en scholen

Dit thema bestaat uit de volgende werkstromen, te weten:

- Sloop-nieuwbouw Jarino woningen in Loppersum (particulier bezit);
- Rijtjeswoningen in particulier bezit;
- Rijtjeswoningen in het kerngebied, eigendom van acht woningcorporaties;
- Lateienproject in Bedum, Ten Boer en Winsum;
- Testhuizen;
- Scholen, zorginstellingen;
- Particulier versterken op bestelling;
- Particuliere woningen nav binneninspectie.

Jarino-woningen Loppersum

Begin dit jaar hebben de eigenaren van de Jarino-woningen in Loppersum hun zorgen geuit over de veiligheid van hun woning. Aan de woningbezitters in Loppersum is meegedeeld dat hun woning niet bouwkundig wordt versterkt, maar dat sloop-nieuwbouw een betere optie is. Samen met de bewoners en gemeente Loppersum worden de nieuwbouwplannen verder uitgewerkt. Ter voorbereiding op sloop en nieuwbouw worden bewoners individueel begeleid, hebben wij hulp aangeboden bij het vormen van een overlegcollectief, hebben taxaties van de woningen plaatsgevonden, zijn samen met de bewoners en architecten schetsontwerpen gemaakt en is er overeenstemming bereikt over tijdelijke huisvesting in wisselwoningen gedurende de bouwwerkzaamheden. Naar verwachting kan in 2016 met nieuwbouw worden gestart.

Rijtjeswoningen in particulier bezit

In het derde kwartaal werd een plan van aanpak gemaakt voor het veiliger maken van 72 woningen in Hoogezand. Bij een deel van de woningen is aardbevingsschade geconstateerd. Bij schade-inspecties is gebleken dat de lateien van een bepaald woningtype in de wijk Woldwijkstraat in feite te

licht zijn voor deze woningen. Doordat de bij de bouw aangebrachte lateien te licht zijn zou er in de toekomst scheurvorming kunnen ontstaan (en mogelijk risicovolle situaties). In november is

begonnen met de vervanging van de lateien van deze woningen in een wijkgerichte aanpak. In het verslagjaar konden 48 van de 72 woningen worden opgeleverd.

Rijtjeswoningen in het kerngebied, eigendom van acht woningcorporaties

In oktober is de overeenkomst getekend tussen acht woningcorporaties en NAM met medewerking van de ministeries van EZ en BZK om 1650 corporatiewoningen bouwkundig te versterken, te verduurzamen en tevens te moderniseren. Daarmee staat Groningen aan de vooravond van een grootscheeps versterkings- en verduurzamingsproject: de intentie is om deze woningen veel duurzamer te maken dan de basisnormen door alle woningen te laten voldoen aan het 'Nul op de Meter'-concept. Voor alle betrokken partijen is deze opgave nieuw en kwetsbaar: daarom hebben de woningcorporaties, NAM en Centrum Veilig Wonen afgesproken om eerst te starten met een pilot van 150 woningen, verspreid over de provincie, om ervaring op te doen. De aanpak van de overige woningen wordt na een grondige evaluatie in 2016 in lijn met de meest recente NPR richtlijn opgepakt. Op 18 december zijn de eerste 23 corporatiewoningen, die bouwkundig zijn versterkt en energieneutraal gemaakt, opgeleverd.

Lateienprojecten in Bedum, Ten Boer en Winsum

Bij een bepaald type van de zogenaamde 'Jarino'-rijtjeswoningen in Bedum, Ten Boer en Winsum is in 2014 bij 231 woningen een bouwgebrek aan de hoofddraagconstructie (lateioplegging) geconstateerd. Met de bewoners is overeengekomen om de huizen veiliger te maken door dit bouwgebrek te verhelpen. De uitvoering is eind 2014 gestart; de afronding voor alle 231 woningen was in 2015.

Testhuizen

In 2015 is het inrichten van zes testhuizen met innovatieve ideeën voor (bouwkundig) versterken afgerond.

Scholen, zorginstellingen

In het aardbevingsgebied zijn ruim 100 scholen van buiten en binnen geïnspecteerd. Daarbij zijn de geïdentificeerde potentieel risicovolle gebouwonderdelen allemaal veiliggesteld. Voor alle gebouwen is een voorlopig ontwerp gemaakt van de versterkingsmaatregelen die nodig zijn. Aan zogenoemde transitietafels wordt door gemeenten en scholen toegewerkt naar definitieve keuzes, rekening houdende met dit voorlopig ontwerp en onderwijskundige en regionale krimpontwikkelingen. Voor de verschillende gemeenten wordt nu hard gewerkt aan afronding van de planning van bouwkundig versterken of vervangende nieuwbouw, ondersteunende tijdelijk schoolvoorzieningen en de benodigde financiering (in samenwerking met de Nationale Coordinator Groningen). In de eerste helft van 2015 is reeds een tijdelijke school in Loppersum opgeleverd en in gebruik genomen en andere werkzaamheden worden naar verwachting in 2016 gestart. Eerst in

Loppersum en Bedum, waarvoor nu de versterkingsmaatregelen voor relevante scholen in beeld gebracht worden.

Daarnaast is er ook een versterkingspilot van twee zorginstellingen in Loppersum: de bewoners van deze verpleeghuizen zijn inmiddels geïnformeerd over de versterkingsopgave die in 2016 plaats vindt.

Particulier versterken op bestelling

In de provincie Groningen is ongeveer 70% van de woningbouw particulier eigendom. Een groot deel van deze woningen heeft aardbevingsschade en moet worden hersteld. In de meest ideale situatie voor de bewoner herstelt en versterkt Centrum Veilig Wonen deze woningen en combineert zij deze werkzaamheden met de door de bewoner gewenste verbeteringen. Op deze wijze wordt in nauwe samenspraak met de bewoners gestreefd naar de best passende woonbeleving. Om particuliere woningeigenaren enthousiast te maken en te stimuleren tot deelname aan bouwkundig versterken wordt het concept Versterken op bestelling geïntroduceerd. Op basis van de uitgangspunten voor veilig stellen en versterken wordt een pilot voorbereid waarvoor inmiddels 10 huiseigenaren zijn benaderd. In 2016 beginnen wij daadwerkelijk met het versterken op bestelling.

Particuliere woningen nav binneninspectie

Vanuit de kern van het aardbevingengebied vinden buiten- en binneninspecties plaats. Op grond van de resultaten van de binneninspecties zijn tien particuliere woningen geselecteerd (vrijstaand) in de gemeente Loppersum die in aanmerking komen voor bouwkundig versterken. We ontwikkelen voor deze woningen een plan van aanpak (incl. begroting en communicatieaanpak). De verwachting is dat de 10 benaderde woningeigenaren akkoord gaan zodat we begin 2016 met het versterken van deze woningen kunnen starten.

4b5. Oplossen complexe meldingen

Dit thema betreft het opvolgen van complexe schadesituaties waar in samenspraak met de eigenaar/bewoner als oplossing gekozen is voor bouwkundig versterken (5 in 2015) of sloop-nieuwbouw (12 in 2015).

4c. Inspectieprogramma specifieke gebouwen (voorbereiding 2016 programma)

Voor de tweede helft van 2015 is een programma opgezet om - naast de inspecties en het bouwkundig versterken van woonhuizen - ook gebouwen met prioriteit te inspecteren waarvoor de gevolgen bij een eventuele instorting hoger kunnen zijn. Het gaat dan om gebouwen die gebruikt worden door een groot aantal personen of gebouwen die een essentiële functie hebben tijdens een ramp.

Indien nodig wordt in het CVW-businessplan voor 2016 een planning voor bouwkundig versterken van deze specifieke gebouwen opgenomen. Een dergelijk traject is eerder al ingezet voor schoolgebouwen en wordt nu in eerste instantie doorgezet naar zorggebouwen en kinderdagverblijven/peuterspeelzalen. Ook gebouwen met een speciale status (monumenten) of functie (b.v. agrarische bedrijven en mestkelders) volgen een specifiek traject.

Eigenaren van een groot aantal gebouwen, zoals b.v. de gemeente Groningen, kiezen er soms voor om deze inspecties in eigen beheer uit te voeren. De stad Groningen stelt in eigen beheer een inspectieprogramma op. Eerste inspecties van scholen is inmiddels afgerond.

4d. Uitvoeringscapaciteit: Erkenningsregeling

Om voldoende op kwaliteit gecontroleerde uitvoeringscapaciteit voor schadeherstel, veilig stellen en bouwkundig versterken voorhanden te hebben is door Centrum Veilig Wonen de Erkenningsregeling opgezet. Deze regeling zorgt ervoor dat erkende uitvoerende partijen voldoen aan eisen op het gebied van veiligheid, kwaliteit en communicatie.

Er zijn in het verslagjaar verschillende informatiebijeenkomsten georganiseerd waarop informatie werd verstrekt over de Erkenningsregeling. De informatiebijeenkomsten hebben tot dusverre geresulteerd in 553 bedrijven met erkende vakmensen, waarvan 104 schade-expertisebedrijven en 449 bedrijven voor schadeuitvoering. De genoemde bedrijven hebben 380 schade-experts en 2.782 uitvoerende vakmensen in verschillende disciplines in dienst.

Bedrijven met erkende vakmensen	553
Perceel 2 - expertise	104
Perceel 3 - uitvoering	449
Erkende vakmensen	3.162
Perceel 2 - expertise	380
Perceel 3 - uitvoering	2.782

Alle erkende vakmensen moeten de training Communicatie en gedrag in aardbevingsgebieden volgen die wordt georganiseerd door EPI-kenniscentrum. Het kenniscentrum heeft inmiddels 1.650 vakmensen gecertificeerd.

Ter ondersteuning van de Erkenningsregeling is een erkenningsraad in het leven geroepen. De erkenningsraad wordt betrokken bij het actueel houden van de Erkenningsregeling en de ondersteuning die daarbij wordt geboden. De volgende brancheorganisaties hebben zitting in de erkenningsraad: BNA (architecten), NL-Ingenieurs, Bouwend Nederland (bouw), RNN (restauratie), VSB (steigerbouw), VERAS (sloop), Onderhoud-NL (schilders en stucadoors) en Uneto-VNI (installatie). NIVRE (registerexperts) heeft de aanvraag nog in overweging.